

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția. Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Archiepiscopul și Metropolitul nostru în visitațiune canonică.

Râmnic, 8/20 Septembrie 1899.

Dacă peste tot începutul visitațiunilor canonice ce neobositul nostru arhiepiscop, după vreme și putință, intenționează a-le urma în întreaga arhidieceșă, s'a făcut chiar în comuna natală Zărnești, în al 2-lea rënd trebuia să urmeze, fără îndoială, comuna mare și frumoasă Râmnic. Căci până când Zărnești, cu prea îndreptățită fală a ăis și deapănarea va ăice: eu am dat națiunei, ca om, pe mai apoi gloriosul Arhiepiscop, până atunci, cu justă mândrie Râmnicul va pronunța: eu L'am primit și L'am avut mai întâiu ca preot al legii lui Christos, eu am fost stâncă, de pe care El. Vulturul, cu avânt fără de seamă luatu-și-a sborul ajuns astăzi sus, sus la zenit.

La Râmnic visitațiunea s'a făcut, amăsurat programei, Marți în 7 Sept. Plecarea din Zărnești a fost încă de dimineața la 6 ore, când I. P. Sfințitul Arhiepiscop cu întreaga suită și în tovarășia preoților din loc și a altor mulți fruntași, toți în mai multe trăsuri, au plecat la drum. Timpul favorabil se menține.

Nu e senin ceriul, dar vremea, care până Sâmbătă la sosirea I. P. Sfințitului Părinte în aceste părți fusese cât se poate de capricioasă și nestatornică, își ține mereu firea, întărind, nu numai în poporul nostru, dar și în străini, credința statornică încă din primăvară, dela sfințirea bisericii din Brașov cetate, când imediat după sosirea Eminenței Sale, o ploie mănăsoasă a cădută în totă împregiurimea acăsta, greu amenințată atunci de secetă, precum de astă-dată, după un timp eșit cu totul din rostul statorit de omeni prin călindare, a urmat vreme frumoasă, — credința ăice, cumcă sosirea I. P. Sfințitului Părinte nu aduce numai bucurie și fericire printre popor, dar și binecuvântare și dar ceresc peste câmpurile lui. Cu cât înaintam mai mult în drumul nostru, cu atât creștea și admirațiunea, mai ales a celor ce nu cunoșteau ținutul, față de acest admirabil basen al țerei Bârsei-de-sus, întru toate asemănător unui canton din Elveția voioasă. Ajunși la hotarul Râmnicului, o cetă mândră și alasă de vr'o 100 de călăreți, care de care mai mândru și mai pitoresc îmbrăcat, așteptau sosirea iubitului Arhiepiscop. În numele călăreților a binevenat pe Eminența Sa, prin cuvinte scurte și alese, înv. în pens. G. Proca, iar după mulțumirea I. P. Sfinției Sale pentru imposanta și frumoasă întâmpinare, convoiul lung, precedat de călăreți, s'a pus în mișcare mai departe. Percurgând din capăt frumoasă comună, cu strădele ei largi și curate, sub privirile umite ale conlocuitorilor sași, iar mai în sus prin marea de popor român, carele în haine de sârbătore și cu casele împodobite cu flori și covore aștepta sosirea prea iubitului ăspe, ajunserăm la biserică. Aci așteptau îmbrăcați în ornate bisericești pe lângă cei 2 preoți locali și venerabilul protopresbiter al Brașovului I. Petric —

fiu al acestei comune — asemenea și parochul Iosif Comanescu din Codlea, ear jur-împrejur mulțime nenumărată de popor. Un puternic și însuflețit „să trăiască” a răsunit din peptul tuturor, când I. P. Sa s'a coborât din trăsura.

Atunci pași înainte parochul I. Hamsea, carele rostesc următorele vorbire:

*Eminența Văstră!
Inalt Preasfințite Stăpâne!*

Lăcrămi au vârsat credincioșii comunei noastre bisericești înainte cu 42 de ani, când prin înaintarea la rangul de protopresbiter au pierdut pe vrednicul și mult iubitul lor preot Ioan Metianu.

Lăcrămi de bucurie vârsă ei astăzi, când au fericirea a vedea iarăși în mijlocul lor în persona Eminenței Văstre pe vrednicul lor preot de odinioară, ridicat astăzi la cea mai înaltă dignitate bisericească.

Eminența Văstră!

Dacă astăzi sunteți fala și mândria nemulului românesc, apoi fala și mândria noastră ajunge un grad cu mult mai înalt, pentru că comuna noastră bisericească a fost primul teren al binecuvântății Văstre activități.

Eminența Văstră a-ți fost acela, care a-ți pus basa frumóselor noastre instituțiuni de astăzi, Eminența Văstră a-ți fost acela, care ați aruncat sămânța înaintării, până la care am ajuns.

Nutrim deci firma speranță în inimile noastre, că precum odinioară ca preot în acăsta comună și apoi ca șef al acestui tract protopresbiteral, Văți pus sufletul pentru turmă, cu atât mai vârtos acum, de acolo de sus din înălțime, armat cu cărja arhierescă și cu laudabilele însușiri — Vei continua a face toate cele posibile pentru ridicarea nu a unei comune, nu a unui tract, ci a unui popor întreg.

Din parte-ne uniți cu toții înălțăm ăilnic rugăciuni pentru sănătatea Eminenței Văstre, și din totă inima rugăm pe D-ăeu, să Vă dea putere, ca să puteți delătura valurile cele dușmane, ce astăzi, mai mult ca ori și când amenință din toate părțile, precum întreaga biserică creștină, așa și în special naia sfinței noastre biserici ortodoxe naționale, care singură din trecutul cei mai îndepărtat și până astăzi a fost scutul neamului nostru.

Să trăiți Eminența Văstră!

Terminată vorbirea de bineven-tare, lungi și însuflețite strigări de „trăiască” răsună din nou la adresa mult-așteptatului arhiepiscop. Urmăză liniște. Cu glas sonor și nu puțin emoționat începe apoi I. P. Sfințitul Părinte a spune celor de față pricina și dorul ce l'a adus în acăsta comună, „de care sunt legate cele mai frumoase a-duceri aminte, din timpul tinerețelor Sale”, pricina, ca să cunoască dacă ați poporul acesta, pe carele însuși l'a păstorit odată ca paroch, mai ține tot cu acea sfințenie la legea noastră, precum era în timpurile mai dinainte, și dorul, ca acum, în starea de Arhiepiscop să-i dea poporului, pe care nici odată nu l'a uitat și nu-l va uita, și unele sfaturi și povește trebuincioase tot omului, doritor de fericire și în lumea acăsta și în cealaltă. Murmur de suspine înăbușite însoțea de jur împregiur cuvintele străbătătoare la inimă ale iubitului Arhiepiscop, carele acum, după 46 de ani, cu toiagul arhieresc în mână și cu camilafca monachală pe cap sta

din nou înaintea acelei porți, prin carea, atunci ca îndoit mire — preot în biserică și soț, în casa de alături întrase plin de fericire, în flăoarea tinereței!

Nu era deci, decât lucru întemplat în hotarele legii eterne a firei omenești, că la finea vorbirei ochii înaltului arhieriepiscop umezi se vedeau de roua amintirilor duióse și sfinite, ce isvorau cu profuziune, din toate unghiurile locului pe care sta în momentul acela. Se pôte ore pune strajă inimei și ușă de îngrădire minței, ca farmecul neperitor al gingășelor suveniruri să nu străbată până la ele și cu aripa-i fălăitătoare atin gându-o pe acea inimă, ca să rămână rece și nesimțitoare, când glas înduioșător din altă lume i șoptea în clipa aceea: aci, aci a fost odat' ca niciodat'?!... După vorbire d-na preotăsa Elisa Teculescu i-a predat un buchet frumos din rose naturale.

În sunetul armonios și voluminos al elcotelor, condus de preoți a întrat apoi I. P. Sfințitul arhieriepiscop în pom-poa și spațioasă biserică, căreia păreche, până departe nu i-se pôte afla.

Acăsta biserică, după modelul căreia s'a zidit și cea din Gura-riului, e una din cele mai mari și mai frumoase din arhidieceșă. În ea am aflat tēmpla cea mai succesa și mai corăspun-ăetore cerințelor artei orientale, deși altcum mai ales sculptura e simplă și nepompoa. Icone sunt pictate de re-pausatul Mișu Popovici dela Brașov. Aici s'a celebrat sf. liturgie cu asistența a 12 preoți în fața imensei mulțimi a poporului, carele ca un lan atins de vânt, trăsărea de câte ori arhieriepiscop apărea în mijlocul bisericii binecuvântându-l cu trichirele în mână. La finea serviciului, din ușa altarului I. P. sfințitul Părinte a rostit apoi cuvântarea. A fost o astfel de vorbire, pe carea numai mintea largă și adănc cunoscătoare a I. P. Sfințitului nostru arhieriepiscop o pôte concipia. Plină de cele mai înțelepte povește și învățături, atingând în toate fibrele inima poporului, purtându-i și îndreptându-i min-tea spre toate momentele vieței omenești, miscându-i voința spre înaintare în cultură și în toate cele bune și frumoase. Vorbirea amplă a stors lacrimi din ochii poporului, impresionând adănc pe toți cei prezenți. Terminând I. P. S. Părinte în strigătele de „să trăiască” ce nu mai aveau finit, pășese în mijlocul bisericii parochul local I. Teculescu, adresându-i în semn de mulțumită a poporului, următorele vorbire clasică, alcătuită și predată cu farmecul propriu părintelui Teculescu:

*Eminența Văstră!
Inalt Prea Sfințite Domnule Archiepiscop și Metropolit!*

Aievea tălcuită prin faptă vād astăzi aci pilda din sf. Evanghelie, când stăpânul casei, după împărțirea talanților dus în țeri departe, se reîntorce după multă vreme, spre a lua socoteala dela cei ce au fost primit talanții. 42 de ani împlinitu-s-au, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, în primăvara anului acestuia, de când Ai plecat din acăsta comună, după ce timp de 3 1/2 ani împărțit-ai fost cu pri-sos, talanții prea înțeleptelor povește și învățături, printre poporul acestei parochii, în care mai întâiu Ți ai început, ca preot, nepilduita activitate în via Domnului. Și acum Te ai reîntors, iată ca adevărat și desăvârșit Stăpân, spre a lua socotela acestui cre-

dincios popor. Fi-va el ore regăsit și socotit astăzi ca cel ce a îndoit talantul primit, sau ca cel ce l-a îngropat în pământ? nu știu! Acăsta stăpânul o va ști, stăpânul o va judeca! Eu tot ceea-ce știu, tot ceea-ce simt, la stăpânul privește mărșea de astăzi, este, că mulțumită profundă și din totă inima se cuvine să aduc în numele întregului popor — pentru dragostea multă și îngrijirea adevărat părintească ce o a-ți avut, de a-l cerceta în propria lui comună, în propria lui casă de rugăciune.

Bunule Părinte! Din cărți sfinite, din scripturi a înțeles și a auzit poporul nostru mai ales, ce este și cine este un Arhieriepiscop al legii lui Cristos; ear în icone înegrite de fumul de tămăie vādutu-i-a și chipul. Și astfel, deși aievea nu l'a vādut, el în tot-de-una a creăut, și în credința lui fericit s'a simțit — după cum a ăis bunul Iisus. Dar apoi astăzi, când față în față l'a primit, plin de dar și de adevăr în faptă l'a vādut, cu ale lui proprii urechi l'a auzit, dulce și blând vorbindu-i, cu drag și prea înțelept povătuindu-l, am eu ore puțină de a-i tălmăci simțirea, ce i-a umplut întreagă inima și de a spune măsura fericirii ce astăzi a simțit-o?!

Inalt Preasfințite Stăpâne! Mulți bătrâni cu plete albe, cari — acum în tōmnă vor fi 46 ani — Te-au întâmpinat ca paroch al acestei sf. biserici, au lăcrămat astăzi, învrednicindu-se a Te vedea, ca arhieriepiscop, prea frumos împodobit. Dar nu lacrimi de durere au vârsat ei, nu! Ci lacrimi doveditoare de adăncă mănăgare și de dulce satisfacțiune, căci taina neînțeleasă a rënduelei Părintelui ceresc ei astăzi au priceput-o, — taina, că e dat fiilor poporului nostru și cu ei și prin ei întregului neam românesc de a se ridica sus, sus, printre alte neamuri, dacă va păzi credința, dacă va împlini legea sfântă, drăptă strămoșască; lucrând și administrând în tot-de-una cu vrednicie talantul primit dela Părintele ceresc, precum deapănarea și neobosit făcut-ai Inalt preasfințite Părinte.

Ear tinerii, dornici de viitor și cu privirea mai mult spre el îndreptată, umiliți se îndreaptă în ceasul acesta cătră cel atotputernic, și astfel se rogă Lui:

*Și dacă e 'ncărcat de ani
Păstorul nostru mult iubit,
Și creștetu-i e înălbit
Ca flăoarea albă din April,
— Tu Dōmne Bune, ține-ni-L
Și dacă l'e 'ncărcat de ani
Ni-L ține 'ntru mulți ani!*

*Și trau cum scrie în scripturi,
Traiu lung în ani, de Patriarch
Iubitului nostru Ierarch
— Să-I dai Tu Dōmne, ne rugăm.
Ađi mila Ta o împlorăm
Ca trau, cum scrie în scripturi
Să-I dai! Să te înduri!*

*Ca cedrul cel de pe Liban
— Inaltă-L falnic, viguros
Ca 'n pace, 'ntreg și sănătos
Să 'nvețe El cuvântul Tēu
Printre iubit poporul sēu.
Ca cedrul cel de pe Liban
— Inaltă-L an, de an...*

Ca semn al celei mai profunde mulțumiri pentru dragostea arătată, de a ne cerceta astăzi — în numele întregului popor dreptcredincios din comuna noastră, îngăduie Stăpâne a-ți săruta umilit drăptă binecuvântătoare!

Când la urmă vorbitorul a pășit spre I. P. S. Sa, carele din ușa alta-

rului a ascultat vorbirea, și după-ce i-a sărutat mâna din nou, însuflețite strigăte de „să trăiască“ au resunat din pepturile tuturor celor prezenți la adresa prea iubitului arhieru.

După liturgie a făcut I. P. S. Sa rugăciuni la mormântul fericitului său socru, paroch. *Nan*, precum și la mormântul fostului seu cantor *Nicolae*.

După terminarea serviciilor divine I. P. S. a făcut vizită la parochul *I. Teculescu*, inv. în pensiune *G. Proca* și parochul *I. Hamsea*, în casele căruia a luat împreună cu suita și cu oșpeții prezenți un dejun bogat întocmit. Reprezentanța bisericească și politică a Sașilor din Râșnov și-a făcut reverențele, prezentându-se în casă la parochul *I. Hamsea* și bineventând prin rostul parochului *Gusbeth* pe înaltpreas. Sa. Parochul luteran, făcând alusiune la cuvintele I. P. S. Sale rostite cu ocaziunea bancbetului dat după desvălirea monumentului Dr. Teutsch, a accentuat, că va continua a lucra în spiritul aceluia toast pentru susținerea și promovarea bunei înțelegeri între ambele biserici și națiuni. Eminenția Sa i-a mulțumit pentru atențiunea arătată, și înainte de plecare din comună i-a făcut vizită.

Apoi însoțit de același banderiu, s'a reîntors la Zernești, unde a luat prânzul în casele fiului său *Jancu*.

După ameași suita Eminenției Sale a vizitat fabrica de celuloză din Zernești, societate pe acțiuni, una din cele mai interesante instituțiuni, care învederează uriașul progres al mecanicii și în general al științelor exacte.

Directorul specialist dl *Iacsko*, cu deosebită prevenire și afabilitate a dat tuturor explicațiile necesare, arătând și ilustrând, cum din trunchiurile de lemn dur, adus din vârful muntelui și supus la cele mai feliurite metamorfoze, se fabrică celuloza, din care apoi se pregătesc cele mai variate obiecte, până la cele mai frumoase mătăsării.

Fiind că s'a pornit puțină ploie, lăudata privești de la „colțul chiliilor“ și crucea din vârful „Pietri Craiului“, unde se fac pelerinagii în timp de secetă ori ploi continue, nu au putut fi cercetate.

Bran, 10/22 Septembre, 1899.

Mercuri, în ziua S-tei Mării, se arăta de dimineță o și admirabilă, carea pare-că anume te invita la drum mai ales spre părțile Branului. unul din cele mai romantice ținuturi din întreg Ardealul. Înaltpreasfinția Sa a plecat din Zernești la orele 7 dimineță, însoțit de un șir de trăsuri și de un grup de călăreți, veniți anume de la Bran.

În *Tohanul-nou* a fost întâmpinat cu căldură de întreg poporul postat în apropierea bisericeii. Satul, ca toate celelalte, era împodobit cu flori și verdăță și feliurite alte decorațiuni. Calea spre biserică așternută. Parochul local părintele *Ilariu Flotogea*, îmbrăcat în ornate, ofere așteptatului arhieru evanghelia și crucea și îl bineventează astfel;

Cu multă bucurie ne aducem aminte, cum înainte cu 25 de ani, în decurs de aproape un pătrar de secol ni-ați fost părinte, ne-ați fost tată, a cărui iubire, ale cărui înțelepte sfaturi și învățături și a cărui înțeleptă conducere au rămas adânc întipărite în inimile tuturor, cari astăzi mai trăim.

Interese mai înalte bisericești au reclamat să Vă depărtați de noi, chemându-Vă în alt loc, spre a ocupa o poziție mai înaltă.

Dar iată că Provedința D-șească, după-ce și acolo cu mână plină a-ți aruncat în agrul lui Christos semințe nobile, semințe cari nu numai că au răsărit, frumos, dar cari deja au început a produce fructe binecuvântate; iată de, că acea Provedință ni V'a retrimis ca mai mare Părinte, ca archipăstorul nostru, ca principele provinciei noastre metropolitane.

De aceea, precum fiii cei buni truști se bucură când tatăl lor, după o lungă și noro-

casă călătorie, se reîntorce în sinul familiei sale sănătos și încărcat de feliurite lucruri și bunuri prețioase, astfel și noi ca fii sufletești suntem cuprinși astăzi de o adevărată bucurie sufletescă, când Vă vedem reîntors și sosit chiar în mijlocul nostru — deplin sănătos, viguros și încărcat de virtuți și de merite, cari istoria noastră bisericească le va încresta pe paginile sale cu litere neșterse și cu fală le va povesti generațiunilor următoare.

Unei atari bucurii, de care ne palpită inimile și ni se înveselesc fețele, permite-ți-ne a-i da expresiune vie, dicându-Vă un: bine a-ți venit!

Din parte-ne Vă rugăm să binevoi-ți a primi asigurările noastre de alipire, de iubire și supunere fiască ce Vă păstrăm, Vă rugăm ca și în viitor să binevoi-ți a ne lua sub ocrotirea și scutul părintesc al Eminenției Văstre, — și în fine Vă mai rugăm, ca cu ochiul cel pătrunzător al Eminenției Văstre să arunca-ți o privire asupra micului nostru agru și cu mână-Ve dibace să binevoi-ți a delătura buruienile ce ve-ți observa că au crescut ici coala prin el.

Să trăi-ți Eminență într-un mulți ani!

I. P. S. Sa îi răspunde călduros și mulțumesc poporului pentru sârbătorescă primire și apoi între sunetele clopotelor intră în biserică, rostește o scurtă și ocazională rugăciune, care a stîrnit evlavie generală, iar la urmă cam 1/2 oră ține poporului o instructivă predică, purcedând dela tropariul zilei și arătând neasămănata distincțiune, de care s'a bucurat maica Domnului pentru purtarea și viața ei evlavioasă și plină de virtuți.

Ca și celelalte predici, așa și această a fost un mănunchiu de frumoase povești și învățături privitoare la toate referințele și cerințele vieții și la îngrijirea părții celei mai nobile a omului, a sufletului, a schintei divine din om.

După împărțirea archierescilor binecuvântări, a continuat călătoria mai departe spre colțul de raiu al Branului. La șirul trăsurilor s'au mai atașat multe altele de la Bran, iar în frunte mergea un mare banderiu, compus din călăreții comunelor brănene, pe cai mici, dar aprigi și iuți. Era un lung și imponent convoi, care înainta cu iuteală spre admirabil situația castel al Branului, ce privea uimit în față mișcarea, ce-l împrejmuia din toate părțile.

Era înainte de orele 10, când au ajuns la prima poartă, ridicată înaintea vilei Ilustrității Sale dlui *Ioan cav. de Pușcariu*, care „procul negotiis“ duce în acele regiuni romantice un traiu de invidiat și binemeritat. Aci era adunat un număr însemnat de popor, sârbătoresc îmbrăcat, în frunte cu mai mulți preoți, dintre cari părintele *Leonte Pușcariu* din Sohodol a ținut I. P. S. Sale această alocuțiune de bineventare:

Preoțimea și toți locuitorii comunelor brănene simțim astăzi bucurie mare, căci avem rara fericire a putea primi în mijlocul nostru pe înalt Em. Văstră, pe bunul părinte, pe mai marele și înțeleptul păstor și cap al Archiepiscopiei și Metropoliei noastre.

Cu mândrie și mângâiere sufletescă Vă întâmpinăm și primim în acest ținut, unde odinioară ca șef bisericesc tractual, ați ostentat și conlucrat neobosit, cu strălucit succes, pentru progresul religios și moral al acestui popor blând și sirguitor.

La o revedere după 25 ani ne cucerim înaintea Provedinței și mării căile ei, care prin înălțarea Eminenției Văstre la cea mai înaltă treptă în ierarhia noastră bisericească, în mod minunat a dovedit omenilor, cum răspătesce Dumnezeu aleșilor și plăcuților sei pentru faptele bune, vredniciile și virtuțile lor.

Cerând binecuvântarea cerului asupra Eminenției Văstre, din adâncul inimilor noastre rugăm pe D-șeu să Vă dăruiască sănătate deplină, viață îndelungată și fericită, pentru dreapta îndreptare a cuvântului lui Christos — spre binele bisericeii și fericirea poporului român.

Să trăiți mulți ani!

Eminenția Sa, reamintindu-și timpul activității sale din acele părți înainte cu un 1/4 de veac, arată că a nutrit via dorință a mai cerceta acele părți, de cari îl lega frumoase amintiri. Spune celor prezenți, că a venit în mijlocul fiilor sei cu aceeași dragoste părintescă, cu care și ei îl primesc, ca prin sfaturile sale să contribuie la progresul poporului seu, de a cărui sortă e strîns legat și a cărui bunăstare formeză obiectul continuelor sale îngrijiri și preocupățiuni. După aclamările frenetice ale poporului și o scurtă vizită făcută cavalerului Pușcariu, I. P. S. Sa a continuat calea până la casa comună din centrul Branului, unde era ridicată o altă poartă de triumf. Aici a vorbit dirigintele școlii centrale, dl *Nicolau Runcean* în numele învățătorimii brănene. Em. Sa îi răspunde accentuând marea importanță a învățământului pentru poporul nostru, și punând în cuvinte elocvente la inima învățătorilor munca conștiințioasă de apostol.

O altă poartă era la *Simon*, unde a vorbit capelanul *Ioan Mănoiu*, indicând mai pe larg șirul însemnatelor fapte îndeplinite de I. P. S. Sa pentru Brăneni, și exprimă bucuria generală acum, când au fericirea a saluta în mijlocul lor pe acela, dela care le-au isvorit atâtea binefaceri.

Ținta călătoriei Emin. Sale era *Moeciul-inferior* unde avea să officieze sf. liturgie.

Aici erau ridicate mai multe porți triumfale. Una la casa parochului *George Enescu*, a doua la școlă, a treia la ușa bisericeii și a patra la biserică. Toate porțile au fost din brazi, foarte frumos decorate cu flori și cununii de flori și pe cea dela paroch scrisă cuvintele: „Bine ați venit“.

Sosirea Eminenției Sale între sunetul clopotelor la biserică curată și frumoasă a fost la 10 ore a. m.

Preste tot, întreg Branul, prin care a trecut convoiul, era în cele mai sârbătorești haine: casele și împrejurimea lor. Deosebit a atras atențiunea tuturor frumuseța covorilor dela casa lui *George Mănoiu*. Impresia, ce o primea ochiul privitorului, era cu atât mai sublimă, cu cât însași regiunea cu toate apartinențele este o podobă naturală din cele mai rare și atrăgătoare. Tabloul se completa prin mișcarea vie a poporului, un tip de munte, curat, viu, isteț și bine îmbrăcat. Femeile poartă un fel de fotă (prințitoare, împrejurătoare), cum se mai observă pe la Dorna în Bucovina și pe la Toplița-română și în o parte a Moldovei. Roșii și grupuri întregi coborau de pe toate plaiurile spre locul de rugă în Moeciul inf. Un asemenea moment a trebuit să inspire pe nemuritoriul *Alexandri* când a cântat versul, ce atunci ni s'a revocat în memorie:

„Șiruri albe de Români,
„De femei cu flori în mâni,
„Și copii și mândre fete,
„Și flăcăi cu negre plete,
„Coborând ca lungă oște
„Pe-ale dealurilor cöste,

și îndreptându-și mersul la aușul glăsurilor de clopot chemător, spre biserică din vale.

Înaintea bisericeii așteptau cu crucea și evanghelia preotul *G. Enescu* și în jurul lui aproape toți preoții Branului superior. Parochul din Moeciul inferior bineventează în apropierea bisericeii cu următoarele cuvinte pe archiereul seu:

Eminenția Văstră, Dle Archiepiscop și metropolit!

Dorul și iubirea, ce le ați nutrit cătră acele locuri, unde mai întâiu ați început a propovedui cuvântul lui D-șeu, V'a îndemnat, ca prima visitațiune canonică îndată după suirea pe strălucitul seaun archieresc să o faceți în locurile noastre.

Și dacă dintre toate comunele brănene ați ales comuna această Moeciul inferior ca loc unde mai cu înlesnire toate comunele pot participa la serviciul divin ce voiți a-l înălța,

i-ați dat acestei comune o mare distingere, care desigur ea va căuta a o eternisa în un mod neperitor în anele sale, căci rari sunt ocaziunile de felul acesta, ca archiereul locului să pöta cerceta bisericile Sale; iar poporul credincios ziua de azi o va întipări în inima sa așa de adânc că o va lăsa prin povestirea din tată în fiu, să rămână și istorică.

Eminenția Văstră sunteți păstorul cel bun care sufletul își pune pentru oi, Eminenția Văstră sunteți fală și mândrie bisericeii și națiunii noastre, și în deosebi tala și mândria ținutului nostru de unde vă trageți. Poporul acesta Vă primește cu inimă caldă, iar eu ca cel mai mic înaintea celui mai mare mă plec, dând tot dreptul de dispunere în ce privește serviciul divin, înalt Prea sântitului stăpân.

Să trăiți la mulți ani!

Poporul adunat repetă aceste cuvinte și după încetarea aplauselor, Eminenția Sa răspunde în cuvinte blânde și frumoase, espunând motivele venirii sale care nu sunt altele, decât împlinirea datorinței, dorul de a-și vedea pe cunoscuții, cu cari a lucrat în tinerețe, și în sfârșit de a da învățături acestui popor.

După repetițiile urale, îmbrăcându-se în manta și luând cărja în mână, în sunetul clopotelor și al cântărei „Imperatul cerurilor“ Eminenția Sa intră în biserică.

Biserica din Moeciul inferior este uua dintre cele mai frumoase biserici brănene, și preotul local *G. Enescu* cunosându-și chemarea o îngrijesc bine, o ține în curățenie și ordine.

În biserică pe lângă o tîmplă îngrijită am observat și multe icône frumoase, în altar utensilii de metal prețios (sfeșnice, cruci), procurate la străduința parochului actual, în mare parte prin colecte benevole.

La liturghie au servit pe lângă I. P. S. Sa: Ilustritatea Sa dl vicar, Dr. Eusebiu Roșca director seminarial, protopresbiterii: Traian Mețian, Iuliu Dan, Ioan Dan, apoi preoții L. Pușcariu, G. Enescu, N. Manoiu, Iosif Cojanu, Iosif Runceanu, George Tiscă, Ioan Moșoiu, Ilariu Reit, Dnm. Tătulea, Moise Ciurea, Ioan Oncioiu, Isaia Enescu, Ioan Manoiu; iar ca diaconi Ioan Priscu și Longin Popa.

Ultimul, în decursul liturghiei a fost hirotonit întru presbiter și va fi introdus paroch în *Tălărescu*; iar ca duhovnici au fost chirotoniți presbiterii: Iosif Runcean paroch în Măgură, Ioan Oncioiu preot în Fundata și Isaia Enescu capelan în Cheia.

După liturghia Eminenția Sa a ținut o prea frumoasă predică poporului adunat, compus în mare parte din totă inteligența comunelor din jur.

După predică eșind la morminte, a cetit rugăciuni de deslegare la mormintele parochilor reposați Perșoiu și Ciurea și la alte morminte.

La fine preotul local atrage atențiunea Eminenției Sale asupra unei evlavioase femei bătrâne, care a dăruit averea ei bisericeii.

Acăsta apropiindu-se de I. P. S. Sa cade în ghenunchi, cerând binecuvântare, pe care i-o împărtășește pe lângă cuvinte de laudă pentru creștinăscă-i faptă. Când s'a ridicat ochii ei erau plini de lacrimi; iar din față i-se reglindea seninătatea supremei mulțumiri sufletesci.

După biserică s'a retras I. P. S. Sa la casa parochului *G. Enescu*. Aci s'a servit tuturor un dejun bogat în mâncări de post, fiind Sântă-Măria în zi de Mercuri.

După dejun s'au prezentat corporațiunile ținutului. Protopopul și aproape toți preoții tractului Bran, învățătorii, protopretorul cercului *Urdea* cu toți primarii și notarii sei; reuniunea femeilor române în frunte cu președinta sa dna *Letiția Stoica*, preotul catolic *Martonffy Sándor*, vameșul *Pavel Nistor*, comitetul parochial și în sfârșit alți onorațiori din Bran.

Eminenția Sa tuturor le-a vorbit cu înțelepciune de admirat, în deosebi

preoți-lor le-a ținut o lungă și instructivă pastorală, arătând tot ce așteaptă dela ei, ca dela unii din sinul căroră însuși a eșit și s'a redicat la demnitatea de metropolit.

Din incidentul venirii Eminenței Sale inteligența brăneană a dat în sala cea mare a caselor comunale banchet, la care au participat câtră 100 persoane. S'au servit numai mâncări de post, cari au făcut onoare firmei „Eremias Ne-poții” din Brașov.

1. Mezeluri: Icre negre, icre roșii, sardine și masline. 2. Supă de raci cu bureți. 3. Păstrăvi. 4. Varză umplută și mazere. 5. Pește prăjit. 6. Prăjituri, struguri și pome. 7. Cafea neagră. Vin vechiu ardelenesc dela 1862. Vin de masă de pe Târnave.

Toaste s'au ținut următoarele: I. P. S. Sa, ascultat de toți în picioare a vorbit pentru monarch. Ilustr. Cav. Pușcariu pentru Eminența Sa; asemenea ascultat în picioare. Ilustr. Sa atinge unele din meritele I. P. Sale pentru Brăneni, precum câștigarea de porțiuni canonice pentru parochii, asigurarea dotațiunilor pentru parochii, câștigarea pătrăriiului liber din dreptul cărmăritului, dat școlii centrale, care ați face preste 10,000 fl., înființarea cu jertfe proprii a fondului edificiului școlii centrale, a cărei zidire tocmai se proiectează, etc. etc. Oratorul încheie dând expresiunea, că precum a pus I. P. S. Sa peatra fundamentală pentru edificiul școlii centrale, așa se pue și după terminarea lui peatra ultimă, dând binecuvântarea pentru publica lui întrebuintare. Dr. Eusebiu Roșca pentru Cav. Pușcariu, un distins fiu al ținutului Branului; avocatul Iosif Pușcariu pentru guvern și reprezentanții justiției și administrațiunii politice. Răspunde protopretorul local dl Urdea, laudând rubrica de ordine a poporului brănean. Traian Metianu, pentru un alt fiu ales al Branului. P. C. S. Dr. Ilarion Pușcariu. Preotul Centu pentru consist. arch. Preotul G. Enescu pentru direct. sem. Dr. Eusebiu Roșca, și secretarul Dr. Elie Cristea. Preotul Reit pentru protopopi și în special pentru protopopul tractual. Protoiereul Ioan Dan pentru preoți. Preotul rom. reat. Mártonfy și cel gr.-cat din Tohanul-vechiu M. Brumboiu pentru I. P. S. Sa. Preotul Babeș pentru oșpeți. Dr. Pușcariu pentru progresul poporului brănean. Iuliu Dan pentru învățătoria tractuală, iar la fine I. P. S. Sa ridicând masa mulțumesc tuturor pentru buna și însuflețita primire și dând înalta-i binecuvântare, se reîntorce la Zâneschi între aclamațiunile tuturor.

Sara a fost în Bran-bai, la care am admirat neuitate jocuri naționale: Hora, Breaza, Brăul — și focul cu care brănenii știu să le jöce. Aceste merite cea mai mare îngrijire și atențiune, fiind adevărate juvaere ale obiceiurilor noastre naționale, cum numai în părțile de sus ale Moldovei și Bucovinei le mai vești, și cari în multe locuri dispar spre paguba generală.

Precum din celelalte locuri, așa în special, vor rămânea neșterse frumösele impresiuni primite în Bran, acest colț al țerei, unde poporul nostru retras în creerii munților verđi, duce o viață aparte scutită de multe din miseriile celorlalte ținuturi. Fiecare e domn și stăpân pe colinele-i verđi din preajma caselor sale, cari din înălțimi mari privesc spre îngusta vale a Turcului, ce duce în sus, în România.

Poesia „Pe deal” a poetului Vlăduță, pare-că, aici a fost plăsmuită, așa de bine se potrivește cuprinsul ei, mai ales unde ăice:

„Sus nemărginire-albastră, jos e mărginitul verde,
„In potop de umbră Branul sub copaci stufoși se perde.
„Stâncile își scot din dealuri a lor trunzi îmbetrânite;
„Iar pe vale-și duce gârla undele-i neliniștite...”

„Unitatea în poporul nostru.”
Dăm din „Sieb. D. Tageblatt” din 23 l. c. n. un pasaj, referitor la reculegerea Sașilor și gruparea tuturor forțelor întru apărarea tesaurelor naționale.

„Am așteptat, ca ranele cauate prin lupta dintre frați (în Brașov. Red.) să se vindece, dar a aștepta prea mult ar însemna a oferi contrariilor nostri naționali și mai mult timp, pentru a exploata slăbiciunea noastră. In anii altimi ni-s'au dat lovituri apte a nimici de tot existența noastră națională.”

Apoi continuă:
„Pentru ce nu suntem tractați ca fii egali ai patriei? Pentru-că nu voim să părăsim germanismul nostru, limba maternă cea scumpă, datinile săsești și nu voim să ne aruncăm în brațele maghiarismului.”

In fine speră că pacea de care e lipsă, se va restabili, chiar dacă ar costa mici opinteli.

Exemplu de imitat și pentru poporul nostru!

Revistă politică

Din Austria. Criza ministerială în Austria durază încă. Din împregiurarea, că Maiestatea Sa pe Duminecă plăcă în Stiria la vênat se conclud, că săptămâna această se va deslega criza și numirea noului ministeriu va fi cât de curând.

După combinațiunile de până acum, eventualitatea unui ministeriu compus din majoritatea parlamentară e eschisă, și tot mai multese la ivelă formațiunea unui cabinet de funcționari filogermani. Dela acesta așteptă stânga sanarea stărilor de nemulțumire create sub Baden și Thun, între altele și revocarea ordinațiunilor de limbă. Cehii și Polonii însă i-ar face cea mai hotărîtă opozițiune.

Serbia. In seria proceselor celebre aparține și procesul atentatului contra *ex-regelui Milan* al Serbiei. Sentința enunțată de tribunalul statariu la 13/25 l. c. e următoarea: autorul atentatului Knezevici a fost condamnat la *mörte prin glonț*, deasemenea și Tajsici, care a fugit în Cetinje; protopopul Giurici, colonelul Nicolici, Milincovici-Alavantici, Jivcovic, Novacovic, adv. Pavicevici, Covacevici, Dimici, și redactorul Protici, ca complici au fost condamnați la câte 20 ani *temniță grea*, pentru-că știau, că s'a proiectat atentatul dar n'au făcut arătare. Acușatii Pasici, dna Angelina Jovanovic, și încă 5 acușati la câte 5 ani *închisör* iar Taușanovici condamnat pentru lesă-maestate la 9 ani *temniță*. Pe ceilalți i-au achitat.

După publicarea sentenței, Jivcovic strigă: trăiască regele Alexandru, dar D-șeu să-l apere de astfel de amici! (arătând spre judecători).

Pașici, conducătorul radicalilor a fost grațiat de regele. Taușanovici încă a cerut grațiere, dar a fost respins. Esecutarea lui Knezevici s'a întâmplat în aceeași zi. Inainte de a muri ăice: Singur eu sunt vinovat, toți sunt nevinovați! Acesta pöte, că a restit'o cu scopul de a ușura sörtea celor remași în viață, între cari e un fost ministru și un colonel și alți bărbați marcanți dintre radicali.

Judecata adusă a provocat adevărată furtună nu numai în Serbia, ci și în străinătate. Majoritatea presei condamnă asprimea tribunalului, care a voit prin această să dea lovitura de mörte partidului radical. Persecuțiunile, denunțările și arestările se continuă, așa că 6 inși sunt puși de nou pe banca acușătorilor pentru crima de lesă-maestate.

Situația în Africa de sud e încă nesigură. Transvaalul continuă pregătirile de înarmare și speră la sprijinul vecinei republice Oranje.

După înmormântare.

Prin trecerea din viață a dömnei Ioana Bădilă n. Moldovan, societatea română din Sibiu a îndurat o pierdere, ce — acum după ce nu mai este între noi — ni se pare ireparabilă, o pierdere simțită de toți; căci dënasa a fost pentru mica noastră societate o podöbă neîntrecută, un stălp pu-

ternic. Prin distinsele sale calități și prin înalta-i cultură a știut să ne câștige respect înaintea lumii străine, de care în acest oraș suntem încunjurați.

Dacă mare a fost pierderea pentru societatea română peste tot, cu atât mai mult trebuia să o simtă această Reuniunea femeilor române, a cărei vice-presidentă a fost un șir întreg de ani, pentru a cărei înaintare nu a cruțat nici timp, nici ostenelă, nici jertfe de bani. Nici o singură acțiune nu a întreprins această reuniune fără puternicul concurs al fericitei Ioana Bădilă, a cărei activitate a fost totdeauna binecuvântată, căci era pornită din inimă curată și condusă de un zel extraordinar, propriu numai sufletelor mari. Nu s'a retras nici chiar în ăilele de bölă. Frumösa întreprindere, menită a pune basă unui pedagogiu de fete, a fost învrednicită de concursul ei până la completa finalizare.

Subscriem cu amândouă mâinile cuvintele In. Preasfinției Sale Metropolitului Ioan Mețianu, adresate câtră mama fericitei repozate: Mângăete, Dömnă că în cinste a trăit, în cinste a murit, și nemuritor 'și-a făcut numele.”

Cu adevărat nemuritoare s'a făcut. Ioana Bădilă în veci va figura ca exemplu clasic al iubirii de neam.

In mod vrednic de activitatea fericitei repozate au decurs manifestatiunile de doliu ale societății române din Sibiu, cu deosebire ale Reuniunii femeilor române.

Abia s'a răspândit trista veste în Sibiu și s'a și dispus convocarea comitetului Reuniunii în ședință extraordinară, la care au participat toți membrii aflători în Sibiu și care acomodat meritelor distinsei sale vice-presidente, a dat spresiune condolenței prin sculare și la protocol și-a exprimat condolență neconsoltei familiei prin o delegație, compusă din dömnelle Elena Lucuța, Valeria Popescu și Octavia Voilean.

Pe sicriu s'a depus o frumösă cunună, cu inscripția: „Neîncetatăi lucrat pentru națiune, memoria Iți va fi eternă — Reuniunea femeilor române din Sibiu.” La cortegiul funebrel comitetul a ținut să ia parte în corpore.

Cea mai frumösă manifestatiune a fost însă de sigur jalea adencă, care se vedea gravată în fața fie-cărui membru din comitet; se părea general sentimentul, că pentru reuniune Ioana Bădilă nu va putea fi înlocuită.

In mod nu mai puțin demn au fost luate și conclusele comitetului central al Asociațiunii, depozitarul monumentului neperitor, ce 'și-a ridicat distinsa noastră defunctă.

Străinii încă au ținut să-și arete jalea lor pentru pierderea, ce pe lângă societatea română a îndurat-o și publicul orașului peste tot.

O manifestatiune de doliu mai generală pentru o damă abia se va mai fi vădit în Sibiu. Ioana Bădilă a meritat-o, căci ea a fost nunamai podöba societății române, ci a fost o podöbă și a elitei din Sibiu.

Când, și cine va putea-o înlocui!

Drib.

Avis!

Domnii membri ai clubului municipal român din comitatul Sibiului se invită la conferența, care se va ținea *Vineri, în 17/29 Septembrie a. c. în localitățile casinei române din loc la 5 öre p. m.*

La ordinea de ăi sunt obiectele anunțate pentru adunarea generală ordinară de tömnă a comitetului municipal din comitatul Sibiu, convocată deja pe 2 Octovbre a. c. n.

Biroul clubului român.
Sibiu în 25 Septembrie n. 1899.
Ioan de Preda Dr. N. Vecerdea
președinte secr.

NOUTĂȚI

„Patria”, ăiarul, ce luptă cu totă căldura pentru apărarea intereselor fraților bucovineni, a fost pentru a 33-a öra confiscată. Efectele se väd... e cu atât mai mult îmbătrănită!

Fapte creștinești. Harnicii țărani Ioan Mureșan și fratele seu Nicolae, locui-

tori la odăile „Măgherat”, între comunele: Vingard, Tău și Ohaba de Săcaș, fiind mai apröpe de comuna noastră Tău, cercetază förte regulat sf. biserică de aici în Dumineci și Sărbători.

Acești evlavioși creștini de un șir lung de ani la sf. Paști au dat pânea, pausul și prânzul Paștilor, precum și speșele recerute. Mai în urmă întru aducerea aminte de reposații lor părinți, au dăruit pe sama bisericei nostre un rënd complet de vesminte preoțesci în preț de frumösa sumă de fl. 65. v. a.

Deci pentru aceste fapte adevărat creștinești, primescă sus numiții dăruitori și pe această cale căldurösele nostre mulțumiri, rugând pe bunul Dșeu, ca să le dăruescă viață îndelungată pe lângă deplină sănătate, ca și în viitor să mai pötă săvörși astfel de fapte nobile și vrednice de imitat, îndemnând si pe alții spre atari fapte, iar' pentru reposații în Domnul, pentru cari s'a făcut darul sus pomenit, ăicem: fie-le țărâna ușöră și pomenirea lor în veci! Pentru comitetul parochial. Patriciu Marcu, paroch gr.-or.

*

Dömnă Minerva Dr. Brote din Sibiu, completând cununa depusă pe cosciugul mult regretatei Ioana Bădilă a dat „In memoria neuitatei verișöre Ioana Bădilă” suma de fl. 5 fondului vädurilor și orfanilor meseriașilor din Sibiu, administrat de „Reuniunea sodalilor români.”

*

România în Balcani. „P. Napló” aduce știri frumöse despre succesele României în interesul fraților nostri din Balcani. Inspectorul școlilor macedo-române filogrecul Apostol Mărgărit a fost delăturat. In Salonicchi s'a deschis academie comercială română, în Macedonia s'au înființat tipografii române, ear în Constantinopol se va ridica — o universitate română (?). Meritele le atribuie corespondentul foi maghiare ministerului de culte român Tache Ionescu.

*

Profesöră română de pictură în Sibiu. De câte-va ăile s'a stabilit în Sibiu domnișöra *Laura Vlad* din Lugoj, absolventă a academiei de pictură din orașul artelor München, și dă öre de pictură domnișörelor, cari doresc a se iniția ori perfecționa în ramul atât de plăcut al picturii. Inscrerile se pot face în biroul „Asociațiunii”, sau la locuința dñișörei profesöre în strada Morii Nr. 23. O recomandăm fetelor române, cari se îndeletnicesc cu pictatul.

*

Cas de mörte Dumitru Iosof, învädător gr. or. în Tilișca, a încetat din viață la 14/26 Septembrie 1899, după un morbdureros, în etate de 55 de ani și de serviciu 31. Inmormântarea va fi Joi, în 16/28 Septembrie 2 öre p. m., în cimiterul gr. or. din Tilișca.

*

Maghiarisarea — pe base nönc. Intre lucëferii, cari ar voi să lumineze calea pentru ajungerea mai grabnică a „idealului maghiar” ține cu tot dreptul a se numëra Beksics Gustav. A făcut constatarea, că gândul asimilării naționalităților a dat faliment. Inzestrarea ținuturilor nemaghiare cu școle de stat e greșită, pentru că în felul acesta ținuturile locuite de Maghiari au decăzut la gradul cel mai primitiv. Deci? punctul de greutate cultural să se redea érá Maghiarilor, cari se înmulțesc mai tare decât oricare alt popor din patrie.

Alte mijlöce ingenioșe recomandă: moșiile eclesiastice de pe Alföld să se schimbe cu altele din Ardeal și regiunea superiöră, să se parceleze latifundiile între Maghiari, ș. a. In 50 de ani Ungaria ar numëra 29 miliöne de locuitori, din cari 18 miliöne Maghiari, 4 1/2 miliöne Români 2 1/2 miliöne Slovaci, ear ceilalți Sërbi, Italiani etc. Ear finalul — Ungaria mare-putere, și chestia naționalităților resölvită perfect. Frumöse a iurări!

In atențiunea domnilor învädători. Prin ordinațiunea dto. 9 Septembrie a. c. Nr. 2675 Inaltul ministeriu ungar de culte și instrucțiune publică a aprobat manualul „Elemente de Constituția Patriei”, sau drepturile și datorințele cetățenesci pentru școlele populare de Vasile Goldiș editura Librăriei Ciurcu et Comp.

Notiță literară.

A apărut: *Geografia* pentru școlile populare pe baza plan. minist. partea I de Vasile Goldiș, prof. gimn. Editura libr. Ciureu Brașov, preț 35 cr. Acest op. conține materialul pentru clasele III și IV, despre Ungaria cu țările aparținătoare coronei ungare, iar la fine imperiul austriac și celelalte țări ale Europei. Ca manual corespunzător tuturor recerșelor pedagogice, înzestrat cu o mulțime de ilustrații și harte colorate, cartea dlui prof. V. Goldiș va face bune servicii școlii noastre populare.

Correspondențe particulare

ale

„Telegrafului Român“.

Din tractul Agnita.

Sfințiri de biserici

(Încheiere.)

În Marpod s'a sâvârșit actul sfințirii prin preoții Florian Bologa parochul local, Iosif Morariu din Hosman, Ioan Alexandru din Ilimbav și Ioan Tat din Tichindeal. Au participat la serviciul divin pe lângă poporul din loc, unii membri din oficiul și reprezentanța comunală, de naționalitate sași. În decursul serviciului au fost bine impresionați toți auditorii, cu deosebire Sașii, de cântările liturgice și de rostirea apostolului din partea unui june din Ilimbav lipsit total de vedere. La finea liturghiei s'a servit un parastas pentru edificării bisericii, pentru parochul repostat Jacob Bologa și binefăcătorii acelei biserici, repostatul consilier Jacob Bologa și Valerie Bologa, fost director la „Albina“ din Brașov. Serviciul divin s'a încheiat prin o cuvântare ascultată cu plăcere și de Sași, rostită de părintele Ioan Alexandru.

Prândul s'a servit în casa parochului local de preotăsa dânsului, spre cea mai mare mulțămire. Primul toast s'a ținut de părintele Morariu în sănătatea Majestății Sale Monarchului. Al doilea de părintele Alexandru în sănătatea Eminenței Sale Metropolitului, dicând: că actualul cap bisericesc a surprins plăcut poporul prin pastoralele sale, încât s'aude vorbinduse de popor, că urmăze calea lui Șaguna. Încheie, ca Dău s'î deee virtute spre a conduce naia bisericii noastre la limanul dorit, iar toți fiii bisericii să se însuflețesc la o comună lucrare cu capul bisericii. Părintele Ioan Tat a tostat pentru parochul locului Florian Bologa, carele de și tinăr, prin faptele sale face onore parochiei sale constatătoare din 40 până la 50 familii, în mijlocul unei comune săsesce de aprôpe 300 familii. Deși are numai pregătire estraordinară, fși pricepe și împlinece cu conștiințioșitate chiâmarea preotăscă. A esoperat de la comuna politică un pământ pentru biserică și a inițiat un fond bisericesc din contribuiri benevole dela popor. S'a mai tostat de părintele Alexandru pentru familia Valerie Bologa din Brașov, care a contribuit la înfrumșetarea bisericii prin unele icône frumôse la ușile altariului și chiar și cu bani, în total 150 fl. Tôte acestea s'au făcut întru memoria repostatului Valerie Bologa. Părintele Morariu amitește pe repostatul consilier Jacob Bologa ca născut din această comună, căruia atât comuna bisericescă, cât și cea politică îi datorește aducere aminte pentru multele binefaceri. Părintele Tat amitește pe parochul repostat Jacob Bologa, căruia parochia îi datorește multă aducere aminte, și întru vecinica pomenire a acestor 3 se întonează în veci pomenirea lor.

În Săsăuș s'a sfințit biserica în ziua de „Tăierea capului sf. Ioan“ prin preoții Ioan Popoviciu, Nicolau Huiu, Ioan Alexandru, Florian Bologa și Cocos. După terminarea sf. liturgii s'a sâvârșit un sf. maslu pentru popor și la urmă părintele Alecsandru a rostit o cuvântare, prin care îndeamnă poporul a arăta față de biserică și școlă mai mult interes ca până acum. Să părăsască egoismul și separatismul și să se însuflețesc pentru sâvârșirea de fapte de interes general, îngrijinduse de cea-ce este obștească și formând fonduri, prin cari se ușureze traiul urmașilor și să pună basă la un viitor depărtat.

La prând s'a tostat de părintele Alexandru pentru Eminența Sa Metropolit.

Prin această am voit să arăt cum se însuflețesc ômenii la lucrări de interes, atunci când este armonie în tract, și cum emulăză o parochie cu ceialaltă, dacă nu o conturbă neînțelegerile și conducerea rea.

Sperăm, că viitorul va aduce cu sine mai mult, și că fiitorul protopop împreună cu preoțimea și învățătorimea se va nêzui a șterge pata aruncată pe tractul nostru de fostul protopresbiter. Înainte de a face sfârșit acestor relatări, îmi iau voe a atrage atențiunea parochiilor din tractul Agnita, cari au lipsă de a repara biserica sau școlă, și și a altor parochii din alte tracte, asupra măiestrului de zid român din Agnita Bartolomeiu Radu, ca un bun, diligent și espert măestru, și totodată lucrător efin. Acest om a lucrat la repararea bisericii din Ilimbav și Marpod, pe cari le-a pus într-o stare mai frumôșă și mai plăcută, ca dór când au fost nouă.

A.

Orăștie, 6 Sept. 1899.

Sinódele protopresbiterale extra-ordinare. — Obiectul reducerii sau susținerii protopresbiteratelor. — Ameliorarea dotațiunii protopresbiterilor. — Conlucrarea bărbăților nostri harnici mireni.

Pe Marți în 21 Sept. st. v. a. c. la 10 ore a. m. este convocat sinodul protopresbiteral estraordinar al tractului Orăștie, pentru a delibera asupra proiectului de reducere a protopopiatelor, sau asupra ameliorării dotațiunii protopresbiterului, cerută prin actul consistorial Nr. 5942 dtdo 2 August, 1899 Plen.

Prin acest act se cere de la fie care protopresbiterat să se pronunțe, sau pentru susținerea lui, în care cas va trebui negreșit, să se afle și mijlocele reclamate spre aceasta: primo loco din fondurile protopresbiterale unde sunt de acestea; în al doilea, dela parochia centrală, ca cea mai favorisată; și în al treilea loc, dela celelalte comune ale tractului; sau să se pronunțe asupra reducerii protopopiatului, în care cas, se va arăta din partea sinodului modalitatea, cum să se împărtească parochiile tractului la protopopiatele vecine.

Acastă afacere, cu care s'au ocupat tôte sinódele noastre archidieceșane, fără de a o rezolva definitiv, este de forte mare ponderositate în viața noastră bisericescă, după ce protopresbiterii, precum se scie, prin introducerea așanumitelor legi politice-bisericesci s'au vêđut constrinși să sisteze încasarea competenței lor dela licențele de cununii, care erau, așa dicând, unica remunerațiune sigură a lor, fără însă de a li se asigura din alte isvóre venitele perdute dela anul 1894.

Conclusul adus pentru încasarea coronei de familie, a fost forte salutar și ideea forte frumôșă, dar s'a constatat prin opinia publică de nepracticabil, și verosimil și mai periculos, decât când licențele de cununii regulate, s'ar fi lăsat și mai departe în us.

Au trecut 5 ani dela introducerea legilor susnumite, și protopresbiterii, din lipsa de mijloce, sau nu sciu din ce cauză, pentru serviciile lor, și pentru venitele perdute au fost plătiți, la fie care sinod, cu apă rece.

E drept, că totdeauna s'a constatat necesitatea de a se regula această afacere, dar' și aceea e drept, că până astăzi nu e încă regulată.

Considerându-se în fine importanța cea mare a fiecărui post de protopresbiter în serviciul administrativ al constituțiunei noastre bisericesci, Veneratul nostru Sinod archidieceșan pentru ameliorarea dotațiunei posturilor protopresbiterale, a aflat de bine a însărcina pe Venerab. Consistor cu elaborarea unui proiect de reducere a protopresbiteratelor, ear Venerab. Consistor, presimțind că cea mai mare parte a frunțasilor noștri, recunoscând însemnătatea protopresbiteratelor, mai curând vor preferi a căuta mijloce la susținerea lor, decât a le reduce, — la rândul său a aflat de bine mai nainte a consulta și pe sinódele protopopesci, cariau a se ținea în termen de 90 zile, în fie care tract, și în fine pe comitetele și sinódele parochiale, ca astfel pe cale constituțională să se pótă face ameliorările, sau prin reducere, sau prin aflarea altor mijloce corespunzătoare spre a fi protopresbiterii desdaunați pentru venitele perdute și spre a li se asigura o re-

munerațiune sigură, conform rangului și importanței lor.

Punându-se în pracsă anul acesta încasarea sidieceșiei redusă dela 1 corónă la 15 cr, ori cine va înțelege că nu mai pôte fi vorba de a se plăti de acolo deodată cu salariul archiepiscopesc și pe toți protopresbiterii, și de a se crea totodată și un fond anumit spre acest scop; și din acest motiv rezultatul sinódelor protopresbiterale, ce se vor ținea în cauza această, se ridică la o importanță deosebită pentru viitorul bisericii noastre.

Nu cunosc până ađi nici un protopopiat, carele s'î fi ținut sinodul său în această cauză, dar' nu împörtă, care sinod când se va ținea, ci împörtă rezultatele ce se vor arăta după ținerea lor. Din acest motiv, cred, a fi în interesul bine priceput al bisericii noastre, dacă toți bărbății noștri de valóre, atât mireni cât și clericali, ca membri ai sinódelor protopopesci, vor studia și medita cu tótă serioșitatea, ca să se afle mijlocele pentru susținerea și nu reducerea protopresbiteratelor.

Dacă vom avea în vedere scopul cel sfânt al bisericii și al școlii pentru poporul nostru credincios, atunci merită să medităm serios asupra împrejurării, cum mai curând să se înmulțescă protopopiatele, decât să se reducă.

Și dacă vom mai avea în vedere că astăzi, protopresbiterul, în cele mai multe comune — în multe afaceri — trebuie să suplinescă încă și pe paroch, trebuie să supavegheze religioșitatea și mersul cultural în fie care parochie cât mai adeseori, atunci ne vom convinge, că cu cât un tract are mai puține parochii, cu atât se pôte administra mai ușor, și cu atât și scopul urmărit se pôte ajunge mai cu efect.

Și când toți suntem de acord a recunoșce importanța bisericii noastre din trecut, și i-o prevedem și în viitor, mai ales acum în vârtejul atâtor curente periculoșe, negreșit, că pentru salvarea ei ne trebuieșe jertfe materiale mai mari, decât până aci și asupra aflării mijlocelor și isvórelor pentru aceasta, e indispensabil necesar a ne gândi serios, preoți și mireni de o potrivă.

În cât privește special, tractul Orăștiei, suntem tari în credință, că pe lângă alți bărbăți harnici și cu tragere de inimă pentru biserică, atât preoți inteligenți cât și mireni, noi ne simțim fericiti a avea în mijlocul nostru și pe vrednicul și de toți stimatul bărbat valoros al archidieceșiei Dr. Ioan Mihu, care și până ađi a dat dovadă eclatantă întru promovarea cultului și a bunei stări la poporul nostru din aceste părți, și așa și de astădată, prin înțelepciunea și tactul său va contribui cu succes deplin la realizarea consolidării temeinice a scopului urmărit acum de biserică.

Tot asemenea nu mă îndoiesc, că și tôte celelalte tracte protopresbiterale din archidieceșă, fiecare dispune de bărbăți valoroși și cu tragere de inimă pentru biserică noastră ortodoxă, și fie-care separat, va ști deslega în mod mulțămitor cestiunea vitală pusă ca obiect de deliberare la aceste sinóde, și așa puține de tot vor fi casurile de reducere, pôte numai acolo, unde și până aci, administrarea lor s'a constatat defectuoșă și greșită, și din această cauză s'a și decis împărțirea lor la alte centre vecine.

Deci, și până la constatarea unui rezultat îmbucurător în tôte tractele archidieceșei, dic:

Dumnezeu cu noi și cu cauza noastră!

— O. —

Nr. 243 1899.

[196] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea parochiei vacante de a II. clasă Paloș în protopopiatul Cohalmului, se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau un venit anual de 622 fl. 30 cr.

Doritorii de a reflecta la acest post, s'î așternă supliciile concursuale instruite după normele din vigóre, la

subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul prescriș.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului, în conțelegere cu comitetul parochial.

Cohalm, 22 Iunie 1899.

Nicolau D. Mireea
protopresb.

Nr. 20/1899 com. par. [197] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II. de învățător la școlă gr.-or. confesională din Slimnic, protopresbiteratul Sibiului, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

a) salariu anual 300 fl. plătit: 244 fl. ajutor dela stat și 56 fl. din reparatiune dela popor,

b) cuartir liber, eventual relut în bani corêșpunzător,

c) 2 orgii de lemne pentru încălțit,

a) jumătate folosința a grădinei de pomărit.

Dela concurenți se recere a se presenta în o Duminecă sau Sârbătoare înainte de alegere în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic; va fi deobligat a conduce o strană în biserică în Dumineci și Sârbători, având a înainta cererile concursuale instruite conform legilor în vigóre la of. protopresbiteral concernent până la termenul indicat; după acest termen se va efectui imediat alegerea și învățătorul ales va avea a-și ocupa postul seu.

Din ședința comitetului parochial ținută în parochia Slimnic la 12/24 Sept. 1899.

Clemente Nicula, **Simion Masca,**
par. și preș. notar
Nr. 884.

Vêđut și aflat în ordine.

Sibiu, 14 Septembrie 1899.

I. Papiu,
protopresb.

Nr. 131—1899.

[193] 1—3

Of. ppresbit.

Concurs repetit

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch d'n parochia de clasa a III-a Curtuiuş, prin această se deschide concurs nou cu termen de 30 zile dela prima lui publicare în „Telegraful Român“.

Dotațiunea împreună cu acest post, sunt venitele fixe din parochia, cari tôte dau suma de 252 fl. 10 cr. și despre cari se pot lua informațiuni mai detaiate dela subsemnatul oficiu protopresbiteral, precum și dela comitetul parochial.

Concurenții au a-și așterne petițiunile, instruite conform legilor în vigóre, la subscrisul în termenul deschis.

Deeș, 26 Iuliu, 1899.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. Deeș.

Teodor Herman
protopresbiter

Nr. 510/1899

[194] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare:

1. Mada, cu salariu anual de 300 fl., și lemnele necesare pentru încălțit.

2. Suligete, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit și lemnele necesare pentru încălțit.

3. Vêrmaga, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit, și lemnele necesare pentru încălțit.

Concurenții la vre-unul din aceste posturi, s'î și subșternă cererile lor instruite conform normelor în vigóre la subsemnatul oficiu protopr. în termenul deschis.

Oficiul protopr. gr.-or. al tractului Geógiu, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Hondol, 1 Septembrie 1899.

Vasiliu Pipoș
protopresb.